

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 16ης Φεβρουαρίου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Πολιτική ασύλου – Κανονισμός (ΕΕ) 604/2013 – Κριτήρια και μηχανισμοί προσδιορισμού του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας – Άρθρο 6, παράγραφος 1 – Υπέρτερο συμφέρον του παιδιού – Άρθρο 16, παράγραφος 1 – Εξαρτώμενο πρόσωπο – Άρθρο 17, παράγραφος 1 – Ρήτρα διακριτικής ευχέρειας – Εφαρμογή από κράτος μέλος – Υπήκοος τρίτης χώρας, η οποία ήταν έγκυος κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησής της για την παροχή διεθνούς προστασίας – Γάμος – Σύζυγος ο οποίος δικαιούται διεθνή προστασία στο οικείο κράτος μέλος – Απόφαση περί άρνησης εξέτασης της αίτησης και περί μεταφοράς της αιτούσας σε άλλο κράτος μέλος που θεωρείται υπεύθυνο για την αίτηση»

Στην υπόθεση C-745/21,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Rechtbank Den Haag (πρωτοδικείο Χάγης, Κάτω Χώρες) με απόφαση της 29ης Νοεμβρίου 2021, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 2 Δεκεμβρίου 2021, στο πλαίσιο της δίκης

L.G.

κατά

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους Δ. Γρατσία, πρόεδρο τμήματος, E. Regan (εισηγητή), πρόεδρο του πέμπτου τμήματος, και Z. Csehi, δικαστή,

γενική εισαγγελέας: T. Ćareta

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η L.G., εκπροσωπούμενη από τους F. van Dijk και A. Khalaf, advocaten,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις K. Bulterman και H. S. Gijzen,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την L. Grønfeldt και τον F. Wilman,

κατόπιν της απόφασης που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ 2013, L 180, σ. 31, στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο III).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ μιας υπηκόου τρίτης χώρας και του Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Υφυπουργού Δικαιοσύνης και Ασφάλειας, Κάτω Χώρες, στο εξής: Υφυπουργός) σχετικά με την απόφαση του Υφυπουργού να αρνηθεί την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας που υπέβαλε η εν λόγω υπήκοος και να μεταφερθεί η αιτούσα στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, με την αιτιολογία ότι το εν λόγω άλλο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησής της.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός (ΕΚ) 343/2003

- 3 Το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ 2003, L 50, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο II), το οποίο περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο IV του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Ανθρωπιστική ρήτρα», προέβλεπε, στην παράγραφο 2, τα εξής:

«Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ενδιαφερόμενο πρόσωπο εξαρτάται από τη βοήθεια του άλλου λόγω εγκυμοσύνης ή πρόσφατου τοκετού, σοβαρής ασθένειας, σοβαρής αναπηρίας ή μεγάλης ηλικίας, τα κράτη μέλη δύνανται να τοποθετούν μαζί ή να επανενώνουν τον αιτούντα άσυλο με άλλο συγγενή που ευρίσκεται στο έδαφος ενός εκ των κρατών μελών, υπό την προϋπόθεση ότι οι οικογενειακοί δεσμοί υπήρχαν στη χώρα καταγωγής.»
- 4 Ο κανονισμός Δουβλίνο II καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό Δουβλίνο III στις 19 Ιουλίου 2013.

Ο κανονισμός Δουβλίνο III

- 5 Στο κεφάλαιο I του κανονισμού Δουβλίνο III, το οποίο φέρει τον τίτλο «Στόχος και ορισμοί», περιλαμβάνεται το άρθρο 2, με τίτλο «Ορισμοί», το οποίο έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

[...]

ζ) “μέλη της οικογένειας”: εφόσον η οικογένεια ήδη υπήρχε στη χώρα καταγωγής, τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του αιτούντος τα οποία είναι παρόντα στο έδαφος των κρατών μελών:

- ο ή η σύζυγος του αιτούντος ή ο σύντροφος ή η σύντροφός του που διατηρεί σταθερή σχέση με το εν λόγω πρόσωπο σε ελεύθερη ένωση, υπό την προϋπόθεση ότι το δίκαιο ή η πρακτική του οικείου κράτους μέλους αντιμετωπίζει τα άγαμα ζεύγη κατά τρόπο παρόμοιο με τον ισχύοντα για τα έγγαμα ζεύγη βάσει του δικαίου περί υπηκόων τρίτων χωρών,

[...].»

- 6 Στο κεφάλαιο II του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Γενικές αρχές και εγγυήσεις», το άρθρο 3, με τίτλο «Πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη εξετάζουν κάθε αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα στο έδαφος οποιουδήποτε από αυτά, συμπεριλαμβανομένων των συνόρων ή των ζωνών διέλευσης. Η αίτηση εξετάζεται από ένα μόνο κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο κεφάλαιο III.»

- 7 Το άρθρο 6 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εγγυήσεις για ανηλίκους», προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Το μείζον συμφέρον του παιδιού αποτελεί το πρωταρχικό μέλημα των κρατών μελών όσον αφορά όλες τις διαδικασίες που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

[...]

3. Για την αξιολόγηση του μείζονος συμφέροντος του παιδιού, τα κράτη μέλη συνεργάζονται στενά μεταξύ τους και, ιδίως, λαμβάνουν δεόντως υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

- α) τις δυνατότητες επανένωσης της οικογένειας,

[...].»

- 8 Το κεφάλαιο III του κανονισμού Δουβλίνο III, με τίτλο «Κριτήρια για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους», περιλαμβάνει τα άρθρα 7 έως 15.

- 9 Κατά το άρθρο 9 του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Μέλη οικογένειας που είναι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας»:

«Εάν ένα μέλος της οικογένειας του αιτούντος, ανεξαρτήτως του αν οι οικογενειακοί δεσμοί είχαν δημιουργηθεί προηγουμένως στη χώρα καταγωγής, έλαβε άδεια διαμονής σε κράτος μέλος ως

δικαιούχος διεθνούς προστασίας, το εν λόγω κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό τον όρο ότι οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν την επιθυμία τους γραπτώς.»

- 10 Το άρθρο 12 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Έκδοση τίτλων διαμονής ή θεωρήσεων», προβλέπει στις παραγράφους 2 και 3 τα εξής:

«2. Εάν ο αιτών είναι κάτοχος έγκυρης θεώρησης, το κράτος μέλος που την εξέδωσε είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας [...]

3. Εάν ο αιτών είναι κάτοχος περισσότερων του ενός εν ισχύ τίτλων διαμονής ή θεωρήσεων που έχουν εκδοθεί από διάφορα κράτη μέλη, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας λογίζεται το κράτος μέλος το οποίο κατά σειρά:

α) εξέδωσε τον τίτλο διαμονής με τη μεγαλύτερη χρονική ισχύ ή, σε περίπτωση ίσης διάρκειας ισχύος, το κράτος μέλος που εξέδωσε τον τίτλο διαμονής με την απώτερη ημερομηνία λήξεως ισχύος,

β) εξέδωσε τη θεώρηση με την απώτερη ημερομηνία λήξεως όταν οι διάφορες θεωρήσεις είναι του αυτού τύπου,

γ) σε περίπτωση θεωρήσεων διαφορετικού είδους, το κράτος μέλος το οποίο εξέδωσε τη θεώρηση με τη μεγαλύτερη διάρκεια ισχύος ή, σε περίπτωση ίσης διάρκειας ισχύος, το κράτος μέλος που εξέδωσε τη θεώρηση με την απώτερη ημερομηνία λήξεως ισχύος.»

- 11 Το άρθρο 16 του κανονισμού Δουβλίνο III, που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο IV του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εξαρτώμενα πρόσωπα και ρήτρες διακριτικής ευχέρειας», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Όταν, λόγω εγκυμοσύνης, πρόσφατου τοκετού, σοβαρής ασθένειας, σοβαρής αναπηρίας ή προχωρημένης ηλικίας, ένας αιτών εξαρτάται από τη βοήθεια του τέκνου, του αδελφού ή του γονέα του που διαμένει νομίμως σε κράτος μέλος ή νομίμως διαμένον σε κράτος μέλος τέκνο, αδελφός ή γονέας αιτούντος εξαρτάται από τη βοήθεια του αιτούντος, τα κράτη μέλη συνήθως τοποθετούν μαζί ή επανενώνουν τον αιτούντα με το τέκνο, αδερφό ή γονέα, υπό την προϋπόθεση ότι οι οικογενειακοί δεσμοί υπήρχαν στη χώρα καταγωγής, ότι το τέκνο, ο αδερφός ή ο γονέας ή ο αιτών μπορεί να φροντίσει το εξαρτώμενο πρόσωπο και ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα εξέφρασαν την επιθυμία τους γραπτώς.»

- 12 Στο ίδιο κεφάλαιο, το άρθρο 17 του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Ρήτρες διακριτικής ευχέρειας», προβλέπει στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 3 παράγραφος 1, κάθε κράτος μέλος δύναται να αποφασίζει να εξετάζει αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει κατατεθεί από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο για την εξέταση δυνάμει των κριτηρίων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.»

- 13 Στο τμήμα 1 του κεφαλαίου VI του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διαδικασίες για την αναδοχή και την εκ νέου ανάληψη», περιλαμβάνεται το άρθρο 20, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κίνηση της διαδικασίας» και ορίζει στην παράγραφο 3 τα εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, η κατάσταση του ανηλίκου ο οποίος συνοδεύει τον αιτούντα και εμπίπτει στον ορισμό του μέλους οικογένειας είναι αδιαχώριστη από εκείνη του μέλους οικογένειάς του και υπάγεται στην αρμοδιότητα του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας του εν λόγω μέλους οικογένειας, ακόμα και αν ο ανήλικος δεν είναι ατομικά αιτών, εφόσον αυτό είναι προς το μείζον συμφέρον του ανηλίκου. Το ίδιο ισχύει και για τα τέκνα που γεννήθηκαν μετά την άφιξη του αιτούντος στο έδαφος των κρατών μελών, χωρίς να χρειάζεται να κινηθεί νέα διαδικασία αναδοχής ευθύνης για τα εν λόγω τέκνα.»

Το ολλανδικό δίκαιο

- 14 Δυνάμει του άρθρου 2 του πρώτου βιβλίου του Burgerlijk Wetboek (ολλανδικού αστικού κώδικα), το κυοφορούμενο τέκνο λογίζεται ως ήδη γεννηθέν όποτε αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 15 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης, Σύρια υπήκοος, έλαβε από την Αντιπροσωπεία της Δημοκρατίας της Λιθουανίας στη Λευκορωσία θεώρηση με ισχύ από τις 10 Αυγούστου 2016 έως τις 9 Νοεμβρίου 2017.
- 16 Κατά τη διάρκεια του Ιουλίου του 2017 εγκατέλειψε τη Συρία και, αφού διήλθε, μεταξύ άλλων, από την Τουρκία, την Ελλάδα, τη Λιθουανία και την Πολωνία, μετέβη στις Κάτω Χώρες στις 27 Σεπτεμβρίου 2017.
- 17 Στις 28 Σεπτεμβρίου 2017 η προσφεύγουσα της κύριας δίκης υπέβαλε αίτηση ασύλου στις Κάτω Χώρες.
- 18 Στις 10 Οκτωβρίου 2017 η προσφεύγουσα τέλεσε γάμο με υπήκοο τρίτης χώρας στον οποίο είχε ήδη χορηγηθεί άσυλο από το κράτος μέλος αυτό, στο οποίο διαμένει από το 2011. Η προσφεύγουσα και ο σύζυγός της γνωρίζονταν πριν από τον γάμο τους, αλλά δεν ζούσαν μαζί εκείνη την εποχή.
- 19 Στις 12 Οκτωβρίου 2017 οι ολλανδικές αρχές ζήτησαν από τις λιθουανικές αρχές να αναδεχθούν την προσφεύγουσα της κύριας δίκης, με την αιτιολογία ότι η Δημοκρατία της Λιθουανίας έπρεπε να θεωρηθεί υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης ασύλου, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 2 ή 3, του κανονισμού Δουβλίνο III.
- 20 Στις 12 Δεκεμβρίου 2017 οι λιθουανικές αρχές απάντησαν θετικά στο εν λόγω αίτημα αναδοχής.
- 21 Δεδομένου ότι ο Υφυπουργός εξέδωσε, στις 2 Φεβρουαρίου 2018, σχέδιο απόφασης περί μεταφοράς της προσφεύγουσας της κύριας δίκης στη Δημοκρατία της Λιθουανίας, η εν λόγω προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί του σχεδίου αυτού, δηλώνοντας και αποδεικνύοντας, στις 16 Φεβρουαρίου 2018, ότι ήταν έγκυος.

- 22 Με απόφαση της 12ης Μαρτίου 2018, ο Υφυπουργός αποφάσισε να μην εξετάσει την αίτηση χορήγησης προσωρινής άδειας διαμονής αιτούντος άσυλο την οποία είχε υποβάλει η προσφεύγουσα της κύριας δίκης, για τον λόγο ότι η Δημοκρατία της Λιθουανίας ήταν υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης αυτής (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).
- 23 Στις 20 Ιουνίου 2018 η προσφεύγουσα της κύριας δίκης γέννησε στις Κάτω Χώρες μια θυγατέρα. Από έκθεση της 3ης Αυγούστου 2018 που κατήρτισαν δύο πραγματογνώμονες και την οποία προσκόμισε η προσφεύγουσα της κύριας δίκης προκύπτει, βάσει σύγκρισης γενετικού υλικού, ότι ο σύζυγος της εν λόγω προσφεύγουσας είναι, σχεδόν μετά βεβαιότητας, ο πατέρας του τέκνου αυτού. Ο ως άνω τεκμαίρεται και εκ του νόμου ως πατέρας σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο, δεδομένου ότι το τέκνο γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου.
- 24 Ο Υφυπουργός χορήγησε στη θυγατέρα της προσφεύγουσας της κύριας δίκης άδεια νόμιμης διαμονής ορισμένου χρόνου, υποκείμενη στον περιορισμό ότι η διαμονή έπρεπε να λαμβάνει χώρα «με τον [πατέρα]».
- 25 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης άσκησε προσφυγή ενώπιον του Rechtbank Den Haag (πρωτοδικείου Χάγης, Κάτω Χώρες), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο, με αίτημα την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. Προς στήριξη της προσφυγής, προέβαλε παράβαση, αντιστοίχως, του άρθρου 9, του άρθρου 16 παράγραφος 1, και του άρθρου 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, ερμηνευόμενων υπό το πρίσμα του υπέρτερου συμφέροντος του αγέννητου κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησής της τέκνου.
- 26 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, το άρθρο 9 του κανονισμού Δουβλίνο III, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι απέρριψε την επιχειρηματολογία που στηριζόταν σε παράβαση της διάταξης αυτής με παρεμπίπτουσα απόφαση της 4ης Απριλίου 2018. Ως εκ τούτου, δεσμεύεται από την εκτίμηση αυτή καθόσον δεν συντρέχει επιτακτικός λόγος να την επανεξετάσει.
- 27 Όσον αφορά, στη συνέχεια, το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, μολονότι, υπό το πρίσμα της εν λόγω διάταξης, το δικαστήριο αυτό είχε διαπιστώσει, με την ίδια παρεμπίπτουσα απόφαση, ότι η εξέταση στην οποία προέβη ο Υφυπουργός με την προσβαλλόμενη απόφαση ήταν υπερβολικά περιορισμένη, η εκτίμηση αυτή δεν μπορεί να διατηρηθεί σε ισχύ. Συγκεκριμένα, με την απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 2019, M.A. κ.λπ. (C-661/17, EU:C:2019:53, σκέψη 71), το Δικαστήριο έκρινε, εντωμεταξύ, ότι οι σχετικές με το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού εκτιμήσεις δεν είναι δυνατόν να υποχρεώσουν ένα κράτος μέλος να κάνει χρήση της ευχέρειας του εν λόγω άρθρου 17, παράγραφος 1, και, ως εκ τούτου, να εξετάσει μια αίτηση για την οποία δεν είναι υπεύθυνο. Αυτή η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης από το Δικαστήριο συνιστά επιτακτικό λόγο παρέκκλισης από την εκτίμηση στην οποία προέβη το αιτούν δικαστήριο με την παρεμπίπτουσα απόφαση.
- 28 Όσον αφορά, τέλος, το άρθρο 16, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά την προσφεύγουσα της κύριας δίκης, η διάταξη αυτή πρέπει να τύχει ευρείας ερμηνείας, όπως είναι η ερμηνεία της παρόμοιας διάταξης που είχε προηγηθεί αυτής και περιέχεται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο II, ερμηνεία την οποία δέχθηκε το Δικαστήριο με την απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, K (C-245/11, EU:C:2012:685), δεδομένου ότι, υπό το πρίσμα του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού, δεν ασκεί επιρροή το ότι ο οικογενειακός δεσμός μεταξύ του πατέρα και του αγέννητου τέκνου δεν υπήρχε στη χώρα καταγωγής της μητέρας.

- 29 Αντιθέτως, ο Υφυπουργός υποστηρίζει ότι το άρθρο 2 του πρώτου βιβλίου του ολλανδικού αστικού κώδικα αφορά μόνον τα ιδιωτικού δικαίου δικαιώματα και όχι τα δικαιώματα διαμονής ή την ευθύνη για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας. Επιπλέον, το άρθρο 24 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αφορά την προστασία του αγέννητου τέκνου. Εκτός αυτού, το άρθρο 16 του κανονισμού Δουβλίνο III δεν αφορά τις σχέσεις εξάρτησης μεταξύ του αιτούντος διεθνή προστασία και του συντρόφου του. Κατά τη γνώμη του Υφυπουργού, η ερμηνεία που έδωσε το Δικαστήριο με την απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Κ (C-245/11, EU:C:2012:685), είναι παρωχημένη όσον αφορά το ζήτημα αυτό, εξαιρουμένου του ότι η απόφαση αυτή υπογραμμίζει την απαίτηση ύπαρξης οικογενειακού δεσμού στη χώρα καταγωγής. Τέλος, ο κανονισμός αυτός δεν μπορεί πλέον να τύχει εφαρμογής στη θυγατέρα της προσφεύγουσας της κύριας δίκης, δεδομένου ότι η θυγατέρα αυτή έλαβε εντωμεταξύ προσωρινή άδεια διαμονής που της επιτρέπει να μείνει με τον πατέρα της. Κατά τα λοιπά, στο μέτρο που αυτό θα εξυπηρετούσε το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, ο οικογενειακός βίος θα μπορούσε να διάγεται με αμφότερούς τους γονείς στη Λιθουανία.
- 30 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, λαμβανομένης υπόψη της ημερομηνίας του τοκετού της προσφεύγουσας της κύριας δίκης, αυτή ήταν έγκυος περίπου από τα μέσα Σεπτεμβρίου 2017, ήτοι πριν υποβάλει την αίτηση διεθνούς προστασίας. Δυνάμει όμως του άρθρου 2 του πρώτου βιβλίου του ολλανδικού αστικού κώδικα, το τέκνο που κυοφορούσε η προσφεύγουσα της κύριας δίκης λογίζεται υποχρεωτικώς ως γεννηθέν, εφόσον τούτο είναι προς το συμφέρον του.
- 31 Επομένως, τίθεται το ζήτημα αν το δίκαιο της Ένωσης απαγορεύει να λαμβάνονται αυτοτελώς υπόψη τα συμφέροντα του αγέννητου τέκνου κατά τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης ασύλου καθώς και κατά την έκδοση απόφασης μεταφοράς. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, με την απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 2019, Μ.Α. κ.λπ. (C-661/17, EU:C:2019:53), ότι από το άρθρο 20, παράγραφος 3, του κανονισμού Δουβλίνο III προκύπτει ότι η διατήρηση της ενότητας της οικογενειακής ομάδας τεκμαίρεται ότι είναι προς το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού. Αφενός, η διάταξη αυτή αναγνωρίζει ρητώς το ίδιο καθεστώς τόσο στο τέκνο που γεννάται μετά την άφιξη του αιτούντος άσυλο στο έδαφος κράτους μέλους όσο και στο τέκνο που συνοδεύει τον τελευταίο. Αφετέρου, θα ήταν εσφαλμένο να θεωρηθεί ότι η ενότητα αυτή θα μπορούσε να επιτευχθεί κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησης ασύλου στη Λιθουανία, δεδομένου ότι ο πατέρας του τέκνου δεν έχει δικαίωμα διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 32 Ένα άλλο ζήτημα που πρέπει να επιλυθεί είναι μήπως αποκλείεται η εφαρμογή του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III. Συγκεκριμένα, κατά το γράμμα της, η διάταξη αυτή αφορά μόνον τα τέκνα, τα αδέλφια, τους αδελφούς, τον πατέρα και τη μητέρα του αιτούντος, αλλά όχι τον/τη σύζυγό του. Εντούτοις, με την απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Κ (C-245/11, EU:C:2012:685), το Δικαστήριο προέβη σε ευρεία ερμηνεία της παρόμοιας διάταξης που προηγήθηκε του εν λόγω άρθρου 16, παράγραφος 1, ήτοι του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο II.
- 33 Σε περίπτωση που το εν λόγω άρθρο 16, παράγραφος 1, μπορεί να τύχει εφαρμογής, τίθεται επίσης το ζήτημα αν η εγκυμοσύνη της προσφεύγουσας της κύριας δίκης δημιουργήσει κατάσταση εξάρτησης έναντι του συζύγου της, κατά την έννοια της διάταξης αυτής. Συναφώς, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η εν λόγω προσφεύγουσα δεν έχει οικογένεια ή άλλες σχέσεις στη Λιθουανία, ότι δεν γνωρίζει τη γλώσσα αυτού του κράτους μέλους και δεν διαθέτει μέσα διαβίωσης. Πάντως, μια σχέση εξάρτησης υφίσταται, κατ' αρχήν, μεταξύ ενός πολύ μικρού τέκνου και καθενός από τους γονείς του.

- 34 Τέλος, αν υποτεθεί ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν αντιτίθεται στη συνεκτίμηση των συμφερόντων του αγέννητου τέκνου, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν τα συμφέροντα ενός τέτοιου τέκνου συνεπάγονται ότι οι ολλανδικές αρχές όφειλαν, δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, να μεριμνήσουν, πλην εξαιρετικών περιστάσεων, ώστε το τέκνο αυτό να μπορεί να παραμείνει με τον πατέρα του κατά τη διάρκεια εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας.
- 35 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Rechtbank Den Haag (πρωτοδικείο Χάγης, Κάτω Χώρες) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Προσκρούει στο δίκαιο της Ένωσης το να αποδίδεται κατά τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους για την εξέταση αιτήσεως ασύλου ιδιαίτερη σημασία στο συμφέρον του τέκνου που κυοφορούσε η αιτούσα κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως, κατ' εφαρμογήν εθνικού κανόνα δικαίου;
- 2) α) Αντιβαίνει στο άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III η εφαρμογή της διάταξης αυτής όταν πρόκειται για τον σύζυγο της αιτούσας άσυλο ο οποίος διαμένει νομίμως στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ασύλου;
β) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως: Στοιχειοθετούσε η εγκυμοσύνη της αιτούσας εξάρτηση κατά την έννοια της ανωτέρω διάταξης σε σχέση με τον σύζυγο με τον οποίο έμεινε έγκυος;
- 3) Εάν δεν προσκρούει στο δίκαιο της Ένωσης το να αποδίδεται κατά τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους για την εξέταση αιτήσεως ασύλου ιδιαίτερη σημασία στο συμφέρον αγέννητου τέκνου κατ' εφαρμογήν εθνικού κανόνα δικαίου, χωρεί εφαρμογή του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III στη σχέση μεταξύ του αγέννητου τέκνου και του πατρός του που διαμένει νομίμως στο κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του δεύτερου και του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 36 Με το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού και κατά πρώτο λόγο, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι εφαρμόζεται όταν υφίσταται σχέση εξάρτησης είτε μεταξύ αιτούντος διεθνή προστασία και του συζύγου του, ο οποίος διαμένει νομίμως στο κράτος μέλος εντός του οποίου υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας, είτε μεταξύ του αγέννητου τέκνου του αιτούντος και του ως άνω συζύγου, ο οποίος είναι επίσης ο πατέρας του τέκνου αυτού.
- 37 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη διάταξη αυτή, τα κράτη μέλη συνήθως τοποθετούν μαζί ή επανενώνουν τον αιτούντα με, αντιστοίχως, «το τέκνο, αδερφό ή γονέα» που διαμένει νομίμως σε κράτος μέλος, όταν υπάρχει σχέση εξάρτησης μεταξύ τους, υπό την προϋπόθεση ότι οι οικογενειακοί δεσμοί υπήρχαν στη χώρα καταγωγής, ότι το τέκνο, ο αδερφός ή ο γονέας ή ο αιτών, αναλόγως της περίπτωσης, μπορεί να φροντίσει το εξαρτώμενο πρόσωπο και ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα εξέφρασαν την επιθυμία τους γραπτώς.

- 38 Διαπιστώνεται ότι από το ως άνω γράμμα προκύπτει σαφώς ότι το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση σχέσης εξάρτησης μεταξύ αιτούντος διεθνή προστασία και του/της συζύγου του, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή δεν μνημονεύει τέτοια σχέση εξάρτησης.
- 39 Όπως ορθώς επισήμαναν η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ερμηνεία την οποία δέχθηκε το Δικαστήριο, με τις σκέψεις 38 έως 43 της απόφασης της 6ης Νοεμβρίου 2012, Κ (C-245/11, EU:C:2012:685), για την έκφραση «άλλος συγγενής», που χρησιμοποιείται στο άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο II, το οποίο προηγήθηκε του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, δεν ασκεί συναφώς επιρροή, δεδομένου ότι η τελευταία αυτή διάταξη αντικατέστησε την ως άνω έκφραση με εξαντλητικό κατάλογο προσώπων στον οποίο δεν περιλαμβάνεται ο/η σύζυγος ή ο/η σταθερός/ή σύντροφος, έστω και αν αυτοί συγκαταλέγονται στα «μέλη της οικογένειας» που ορίζονται στο άρθρο 2, στοιχείο ζ', του κανονισμού Δουβλίνο III.
- 40 Επιπλέον, από το γράμμα του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III προκύπτει εξίσου σαφώς ότι η συγκεκριμένη διάταξη εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση σχέσης εξάρτησης στην οποία τελεί ο αιτών διεθνή προστασία, είτε υπό την έννοια ότι ο αιτών εξαρτάται από τα πρόσωπα που απαριθμούνται στη διάταξη αυτή είτε, αντιστρόφως, υπό την έννοια ότι τα εν λόγω πρόσωπα εξαρτώνται από τον αιτούντα.
- 41 Επομένως, η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση σχέσης εξάρτησης μεταξύ του τέκνου του εν λόγω αιτούντος και ενός εκ των προσώπων αυτών, όπως είναι, εν προκειμένω, ο πατέρας του τέκνου, ο οποίος είναι επίσης ο σύζυγος της αιτούσας διεθνή προστασία στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 42 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται όταν υφίσταται σχέση εξάρτησης είτε μεταξύ αιτούντος διεθνή προστασία και του συζύγου του, ο οποίος διαμένει νομίμως στο κράτος μέλος εντός του οποίου υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας, είτε μεταξύ του αγέννητου τέκνου του αιτούντος και του ως άνω συζύγου, ο οποίος είναι επίσης ο πατέρας του τέκνου αυτού.

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 43 Δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο δεν μνημονεύει, με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, καμία συγκεκριμένη διάταξη του δικαίου της Ένωσης, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου την οποία θεσπίζει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, στο Δικαστήριο απόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα επίλυσης της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, το ερώτημα που του έχει υποβληθεί. Προς τούτο, το Δικαστήριο μπορεί να συναγάγει από το σύνολο των στοιχείων που του παρέχει το εθνικό δικαστήριο, και ιδίως από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής, εκείνα τα στοιχεία του δικαίου της Ένωσης τα οποία χρήζουν ερμηνείας, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς της κύριας δίκης (απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2022, Koalitsia «Demokraticzna Bulgaria – Obedinenie», C-306/21, EU:C:2022:813, σκέψεις 43 και 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

44. Εν προκειμένω, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 27 της παρούσας απόφασης, το αιτούν δικαστήριο έκρινε αρχικώς, με παρεμπίπτουσα απόφαση εκδοθείσα στο πλαίσιο της υπόθεσης της κύριας δίκης, ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ο Υφυπουργός δεν είχε εξετάσει επαρκώς κατά νόμον την επιρροή που ασκεί το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο φαίνεται να επανεξέτασε μεταγενέστερα την εκτίμησή του αυτή κατόπιν της έκδοσης της απόφασης της 23ης Ιανουαρίου 2019, Μ.Α. κ.λπ. (C-661/17, EU:C:2019:53).
45. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στη νομοθεσία κράτους μέλους η οποία επιβάλλει στις αρμόδιες εθνικές αρχές, για λόγο αντλούμενο αποκλειστικά και μόνον από το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, την υποχρέωση να εξετάσουν αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθείσα από υπήκοο τρίτης χώρας εφόσον αυτή ήταν έγκυρος κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησής της, ακόμη και αν τα κριτήρια των άρθρων 7 έως 15 του εν λόγω κανονισμού ορίζουν άλλο κράτος μέλος ως υπεύθυνο για την εξέταση της εν λόγω αίτησης.
46. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, η αίτηση διεθνούς προστασίας εξετάζεται από ένα μόνον κράτος μέλος, το οποίο είναι το οριζόμενο ως υπεύθυνο σύμφωνα με τα κριτήρια του κεφαλαίου III του κανονισμού αυτού, το οποίο περιλαμβάνει τα άρθρα 7 έως 15.
47. Εντούτοις, κατά παρέκκλιση από το προμνησθέν άρθρο 3, παράγραφος 1, το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος δύναται να αποφασίζει να εξετάζει αίτηση διεθνούς προστασίας που έχει κατατεθεί ενώπιόν του από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο για την εξέταση δυνάμει των ανωτέρω κριτηρίων.
48. Βεβαίως, όπως επισήμανε η Ολλανδική Κυβέρνηση, το Δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν, στη σκέψη 72 της απόφασης της 23ης Ιανουαρίου 2019, Μ.Α. κ.λπ. (C-661/17, EU:C:2019:53), ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι δεν επιβάλλει σε κράτος μέλος, το οποίο δεν είναι υπεύθυνο, βάσει των κριτηρίων του κεφαλαίου III του κανονισμού αυτού, για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας, να λάβει υπόψη το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού και να εξετάσει το ίδιο την αίτηση αυτή, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 17, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.
49. Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από την απόφαση αυτή προκύπτει επίσης ότι τίποτε δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να εξετάσει μια τέτοια αίτηση για τον λόγο ότι η εξέταση αυτή εξυπηρετεί το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.
50. Πράγματι, το Δικαστήριο έκρινε επίσης στην εν λόγω απόφαση ότι, όπως σαφώς προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, η διάταξη αυτή, η οποία αποσκοπεί στη διαφύλαξη των προνομίων των κρατών μελών κατά την άσκηση του δικαιώματος χορήγησης διεθνούς προστασίας, παρέχοντας σε κάθε κράτος μέλος τη δυνατότητα να αποφασίζει, ασκώντας τα κυριαρχικά του δικαιώματα, σε συνάρτηση με πολιτικά, ανθρωπιστικά ή πρακτικά κριτήρια, να δεχθεί να εξετάσει αίτηση διεθνούς προστασίας, ακόμη και αν δεν είναι υπεύθυνο κατ' εφαρμογήν των κριτηρίων του εν λόγω κανονισμού, αφήνει στη διακριτική τους ευχέρεια την απόφαση να προβούν στην εξέταση αυτή, εξυπακουμένου μάλιστα ότι η άσκηση της ευχέρειας που προβλέπει η εν λόγω διάταξη δεν υπόκειται σε καμία ιδιαίτερη προϋπόθεση. Επομένως, ως προς την έκταση της εξουσίας εκτιμήσεως που παρέχει ο κανονισμός αυτός, στο

οικείο κράτος μέλος εναπόκειται να καθορίσει τις περιστάσεις υπό τις οποίες προτίθεται να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχει το εν λόγω άρθρο 17, παράγραφος 1, και να αποφασίσει να εξετάσει το ίδιο μια αίτηση διεθνούς προστασίας για την οποία δεν είναι υπεύθυνο βάσει των κριτηρίων του κανονισμού (πρβλ. απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 2019, Μ.Α. κ.λπ., C-661/17, EU:C:2019:53, σκέψεις 58 έως 60 και 71).

51. Εν προκειμένω, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι, κατά το αιτούν δικαστήριο, η διάταξη του ολλανδικού αστικού κώδικα κατά την οποία το αγέννητο τέκνο πρέπει να λογίζεται ως ήδη γεννηθέν όταν τούτο είναι προς το συμφέρον του υποχρεώνει τις εθνικές αρχές, λόγω της ιδιαίτερης σημασίας που αποδίδει η διάταξη αυτή στο υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, να εξετάσουν, για τον λόγο αυτόν και μόνον, αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθείσα από υπήκοο τρίτης χώρας εφόσον αυτή ήταν έγκυος κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησής της, ακόμη και αν τα κριτήρια που προβλέπονται στο κεφάλαιο III του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζουν άλλο κράτος μέλος ως υπεύθυνο για την αίτηση αυτή.
52. Επομένως, κατά το αιτούν δικαστήριο, η εν λόγω διάταξη του εθνικού δικαίου επιβάλλει στις ολλανδικές αρχές, υπό τις ως άνω περιστάσεις, να κάνουν χρήση της δυνατότητας που παρέχει η ρήτρα διακριτικής ευχέρειας του άρθρου 17, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού.
53. Τούτου δοθέντος, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξετάσει αν, στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι αρμόδιες εθνικές αρχές παρέβησαν το εθνικό δίκαιο απορρίπτοντας την αίτηση διεθνούς προστασίας που υπέβαλε η προσφεύγουσα της κύριας δίκης, μολονότι αυτή ήταν έγκυος κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησής αυτής.
54. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται στη νομοθεσία κράτους μέλους η οποία επιβάλλει στις αρμόδιες εθνικές αρχές, για λόγο αντλούμενο αποκλειστικά και μόνον από το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, την υποχρέωση να εξετάσουν αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθείσα από υπήκοο τρίτης χώρας εφόσον αυτή ήταν έγκυος κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησής της, ακόμη και αν τα κριτήρια των άρθρων 7 έως 15 του εν λόγω κανονισμού ορίζουν άλλο κράτος μέλος ως υπεύθυνο για την εξέταση της εν λόγω αίτησης.

Επί των δικαστικών εξόδων

55. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα,**

έχει την έννοια ότι:

δεν εφαρμόζεται όταν υφίσταται σχέση εξάρτησης είτε μεταξύ αιτούντος διεθνή προστασία και του συζύγου του, ο οποίος διαμένει νομίμως στο κράτος μέλος εντός του οποίου υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας, είτε μεταξύ του αγέννητου τέκνου του αιτούντος και του ως άνω συζύγου, ο οποίος είναι επίσης ο πατέρας του τέκνου αυτού.

2) Το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού 604/2013

έχει την έννοια ότι:

δεν αντιτίθεται στη νομοθεσία κράτους μέλους η οποία επιβάλλει στις αρμόδιες εθνικές αρχές, για λόγο αντλούμενο αποκλειστικά και μόνον από το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, την υποχρέωση να εξετάσουν αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθείσα από υπήκοο τρίτης χώρας εφόσον αυτή ήταν έγκυρος κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησής της, ακόμη και αν τα κριτήρια των άρθρων 7 έως 15 του εν λόγω κανονισμού ορίζουν άλλο κράτος μέλος ως υπεύθυνο για την εξέταση της εν λόγω αίτησης.

(υπογραφές)